

høje Tings særlige Opmærksomhed, thi det er min Mening, at der til Grund for det ligger en Betragtning, hvis Berettigelse man delvis maa anerkende. Kun finder jeg ikke, at der er nogen Grund til at give det en saa almindelig Form, som her er foreslaaet, altsaa, at Fabrikanter under alle Forhold skulde være berettigede til at anlægge deres Virksomhed inden for de Grænser over for Købstæderne, hvor det er andre forbudt. Men sikkert er det, at hvor der er saadanne naturlige Forhold til Stede, som begrunde et saadant Anlæg, vilde det være ganske urigtigt at hindre, at en Fabrik blev anlagt. Derfor er der jo ogsaa givet en Dispensationsret i den Henseende, men det er blevet gjort gældende, at det var bedre, om den paagældende havde en virkelig Ret, saa at han ikke behøvede at bede om at maatte udnytte de naturlige Betingelser, som findes paa et saadant Sted, til at anlægge en Fabrik, og jeg skal erkende, at der er nogen Grund til at træffe en særlig Bestemmelse for disse særlige Forhold, uagtet jeg er ganske paa det rene med, at en Dispensation sikkert ingen Sinde vil blive nægtet, hvor disse Betingelser ere til Stede. Men i sin Almindelighed mener jeg, at man maa forkaste dette Ændringsforslag. Motiveringen af det gik jo heller ikke ud paa, at der i sin Almindelighed skulde være Anledning til at gøre en Undtagelse for Fabrikkers Vedkommende. Jeg forbeholder mig derfor til 3dje Behandling at stille et Ændringsforslag, der rammer det, som det ærede Mindretal i Dag har udtalt Ønsket om at ramme, men henstiller altsaa, at man ikke følger Mindretallet i denne Ændring, fordi den efter min Mening gaar alt for vidt. — Det samme gælder om Ændring Nr. 57, det er ganske det samme Spørgsmaal, disse to Ændringsforslag angaa den samme Sag.

Under Nr. 69 har det ærede Mindretal stillet Forslag om en Udvidelse af den Høkerne tilkommende Handelsret. Jeg mener, at man er gaaet for vidt ved at medtage alle disse forskellige Slags Varer, og samtidig dermed vil man jo, efter hvad jeg har forstaaet, give Høkerne Rettighed til Handel med skattepligtigt Øl og til at forskrive udenlandske Varer, alt sammen Forslag, som kunne være meget rimelige, hvis man vil have, at Høkerne skulle være handlende. Med andre Ord, hvis man vil udslette Begrebet Høker og forandre Læbæltet fra 1½ til 1 Mil, vil der ikke være noget at sige til disse Forslag. Men naar en handlende ikke maa bosætte sig nær-

mere end 1½ Mil fra en Købstad, og man saa har givet Høkerne Ret til at komme inden for 1 Mils Afstand og sælge visse Levnedsmidler, forekommer det mig ikke at være den rigtige Vej at gaa at udvide Høkerens Rettighed til at blive handlende — og det er det, man væsentlig foreslaar her. Man lader de 1½ Mil og Forskellen mellem Høker og handlende bestaa paa Papiret, medens man udvisker Forskellen i væsentlige Henseender. Jeg kan gaa med til, at Høkeren er berettiget til at sælge, hvad der gaar ind under Levnedsmidler, og mulig kunde man gaa endnu lidt videre, men de mange Ting, som man nu her foreslaar, at han skal have Lov til at sælge, lede naturlig Tanken hen paa, hvorfor man da egentlig skal forbyde ham at sælge korte Varer i det hele taget, og det har dog heller ikke været det ærede Medlems Mening at ophæve dette Forbud. — Dermed har jeg ogsaa behandlet Mindretallets Forslag Nr. 72, at femte Stykke af § 39 skulde udgaa. — Ændringsforslaget Nr. 79 mener jeg er blevet afgjort i Princippet i Gaar ved Afstemningen om gift Kvindes Næringsret. Jeg mener, at samme Afgørelse, som det høje Ting traf der, maa vel ogsaa træffes for dette Ændringsforslag, og jeg henholder mig derfor til, hvad derom blev sagt i Gaar. — Under Nr. 80 stiller Mindretallet et Forslag, som gaar ud paa det samme som et Forslag, der blev drøftet i Gaar, angik, nemlig Spørgsmaalet om Vand- og Brødstraffens Virkninger. Man ønsker ikke, at den skal have Virkninger med Hensyn til Næringsrettens Fortabelse, ligesom man heller ikke ønskede i Gaar, at den skulde have det med Hensyn til Næringsrettens Erhvervelse. Hvad jeg udtalte i Gaar om det sidste Forhold, mener jeg ogsaa om det første, jeg skal derfor henholde mig dertil og raade til, at man stemmer mod dette Forslag.

Vi ere altsaa naaede til Afsnit VII., som Udvalget foreslaar helt at udstemme. Jeg er enig deri, men ønskede dog i den Anledning til Slutning at sige nogle Ord. — Der var ganske sikkert Rimelighed i 1890 i, at Næringslovkommissionen stillede Forslag om Bestemmelser med Hensyn til frivillig Sammenslutning af selvstændige næringsdrivende; det er jo omtrent 10 Aar siden, man begyndte Arbejdet i Kommissionen. Man vilde derigennem ligesom tilvejebringe et Slags moderne Lav, og jeg er ganske vist paa det rene med, at man baade kunde gøre Indvendinger imod, at man alene holdt sig til Mestrene, til de